

RELAȚII SOCIALE ÎN PERIOADE TURBULENTE, A ZECEA CONFERINȚĂ A ASOCIAȚIEI EUROPENE DE SOCIOLOGIE

MONICA MARIN

A zecea conferință a Asociației Europene de Sociologie (European Sociological Association – ESA) a avut loc la Geneva, în perioada 7–10 septembrie 2011. Tema conferinței a fost *Relații sociale în perioade turbulente* și a adunat un număr record de participanți, atât membri cât și non-membri ai Asociației Europene de Sociologie. O estimare indică faptul că numai numărul autorilor principali înscriși în programul final al conferinței este de aproximativ 2 300 persoane. Aceștia li se adaugă coautorii și participanții care nu au prezentat lucrări la conferință. Conferința a inclus peste 2 000 de prezentări.

Programul evenimentului a fost structurat în Sesiuni plene, Sesiuni semiplene, Sesiuni speciale, Sesiuni de „Întâlniri cu autorul”, Sesiuni ale Rețelelor de Cercetare și Curentelor de Cercetare. Dimensiunile sunt impresionante: patru sesiuni plene, 12 sesiuni semiplene și tot atâtea sesiuni speciale, nouă sesiuni de „întâlniri cu autorul”, 35 de rețele de cercetare și 29 de curente de cercetare. Fiecare rețea/curent de cercetare a avut mai mult de o sesiune de prezentări. Pentru a decide tema sesiunilor frecventate, un singur participant are de parcurs 260 de pagini de program, concentrate în special pe parcursul a trei zile, cele de 8, 9 și 10 septembrie. Din acest punct de vedere, dimensiunile conferinței fac posibile întâlnirile formale și informale între foarte mulți participanți din diverse țări/curente/teme de cercetare. De asemenea, posibilitățile de diseminare a informației sunt destul de largi – un singur proiect a înregistrat prezentări în cadrul a șapte sesiuni. În practică însă un singur participant are un număr destul de limitat de opțiuni de cunoaștere a diverselor comunicări, dată fiind densitatea mare de prezentări pentru aceleași intervale orare.

Toate sesiunile plene și semiplene au avut o tematică legată de perioada turbulentă: Traectorii de viață în perioade turbulente, Sociologia pentru perioade turbulente: perspective din jurul lumii, Valori, profesii și piața muncii în perioade turbulente, Amenințări și riscuri asupra mediului în perioade turbulente, Cultura, arta și religia în perioade turbulente etc.

Discursul inaugural al ex-președintei ESA, Analia Torres, subliniază importanța cercetărilor sociologice care să aducă ca „arme” în discursul public argumentele logice și reflexivitatea în fața provocărilor date de „războiul financiar și de curentul neo-liberal cu excluderea săracilor, sărăcirea clasei de mijloc și concentrația obscenă a bogăției”.

Perioada turbulentă are în vedere atât impactul crizei economico-financiare (Criza creditelor drept problemă a sociologiei cunoașterii – Donald MacKenzie),

Adresa de contact a autorului: Monica Marin, Institutul de Cercetare a Calității Vieții al Academiei Române, Calea 13 Septembrie, nr. 13, sector 5, 050711, București, România, e-mail: monicatoba@hotmail.com.

Presiunile asupra statutului bunăstării (Alfio Cerami, Richard Munch), Incertitudinea viitorului pentru tinerele generații (Ken Roberts, Carmen Leccardi), Relația dintre cultură și religie (Hubert Knoblauch), Sfere publice transnaționale (Klaus Eder), Incertitudini legate de mediu (Michael Redclift) cât și recente mișcări revoluționare din lumea arabă (Sari Hanafi). Cu o singură excepție, atât președinții, cât și prezentatorii au fost din institute academice din SUA și Europa de Vest.

Sesiunile speciale au abordat următoarele teme: capitalismul contemporan („spargerea și reconstrucția instituțională în capitalismul contemporan”, variabilele capitalismului, răspândirea crizei financiare etc.), noile tendințe ale sociologiei francofone, educația și inegalitățile sociale și etnice, oportunități de finanțare pentru științele sociale și umaniste, abordări de cunoaștere „de jos în sus” într-un mediu de politici, genul și sociologia sau sociologia relațională și problema scopului. Din cei 53 de moderatori/prezentatori ai sesiunilor speciale, trei participanți au reprezentat instituții din Europa Centrală și de Est (Ungaria) și o singură participantă Academia Rusă de Științe.

Rețelele de Cercetare reflectă diversitatea temelor sociologice: sociologia artelor, perspective biografice asupra societăților europene, sociologia consumului, sociologia emoției, dezastre și crize sociale, sociologia profesiilor, sociologia riscului și a incertitudinii, mișcări sociale, sociologia sporturilor, relații etnice, rasism și antisemitism, sociologia științei și tehnologiei etc. În interiorul fiecărei rețele de cercetare, temele prezentărilor sunt, de asemenea, diverse. De exemplu, în sesiunile din rețeaua de cercetare privind sociologia copilului și a copilăriei sunt incluse comunicări despre sărăcia și munca copiilor, relațiile sociale și viața de zi cu zi a copiilor, drepturile, cetățenia și participarea copiilor, copiii ca victime sau martori ale crimelor sau violențelor, dinamica încrederii în viața copiilor, probleme teoretice și metodologice în cercetarea copiilor și a vieților lor, copiii și migrația. Distribuția timpului între prezentatori și a timpului alocat pentru discuții este foarte inegală și depinde într-o bună măsură de moderator. Fiecare sesiune are alocate 90 minute, dar unele au prevăzute trei prezentări, iar altele șase prezentări.

Cele 29 de curente de cercetare reflectă interese științifice particulare, formulate suficient de general pentru a include o gamă largă de studii: Est și Vest în Europa: două decade de transformări; sociologia celebrării; sociologia rusă în timp, spațiu social și tranziție; sociologia globală și transnațională; metode pentru cercetarea comparativă în Europa; sociologia maritimă; elite economice în perioade turbulente etc.

Noul președinte al Asociației Europene de Sociologie, desemnat în urma alegerilor desfășurate la această conferință, este Pekka Sulkunen, profesor de sociologie al Universității din Helsinki, membru al rețelei de cercetare a sociologiei consumului.

Temele conferințelor ESA sunt considerate de Analia Torres ca o reflectare a subiectelor abordate de sociologi ca mari tendințe și evenimente la nivel european și național – conferința organizată la Budapesta despre *Societățile Europene: fuziune sau fisiune?* (1995), sau *Va funcționa Europa?* (1999). Rămâne de văzut dacă perioada turbulentă va fi în continuare de actualitate în cadrul următoarei conferințe, din 2013, găzduită de Universitatea din Torino.